

Redacția administrației
și tipografia
 Brașov, piața mare Nr. 25
 Toate drepturile sunt rezervate.
 Prețurile de expediție în România sunt în plus.
 Prețurile de expediție în străinătate sunt în plus.
 Prețurile de expediție în România sunt în plus.
 Prețurile de expediție în străinătate sunt în plus.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I .

„Gazeta” iese în zi-care di.
 Anunțurile pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl.
 Nr. 1 și 2 sâmbătă 2 fl., pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 25 franci, pe trei luni 15 franci.
 În președinția la toate oficiile poștale din țară și din afară.
 Adresa: Brașov, administrația, piața mare, lângă Inul Nr. 80 etajul I.
 Pe un an 10 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. 50 cr.
 Cu două în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl. 50 cr.
 Un exemplar 5 cr. v. a. s. e. 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 25.

Brașov, Marți-Mercuri 4 (16) Februarie

1898.

„Dați banii îndărăt!”

Guvernării din Pesta cu poliției lor secrete caută proclamațiunii revoluționare printre pacificii locuitorilor din satele noastre vecine, pe câtă vreme la ei, chiar acolo în Pesta, fierbe și clocotesece în urma agitațiunii socialistilor de toate nuanțele, așa că poliția a și început de câteva zile să mobilizeze în contra conducătorilor mișcării socialiste, supraveghându-i, confiscând diarele lor pe motiv, că n-au depus cauțiunea și altele de acestea.

Nu tocmai departe de Budapesta, în comitatul Sabolciu, așa numitul socialism agrar a produs o adevărată răsfrătire, despre care publicăm adî amănunte mai jos. Și acest ținut ar putea vorbi de bine încă, dacă ar fi agitat numai de ideile socialiste. Dăr un mai mare agitator, decât orîce mișcare socialistă, este tômea. Tărânul n'are ce mânca; miseria a ajuns la culme în urma relei recolte, a grelelor sarcinî publice și a marelui scumpete.

Trista stare de lucruri în acea parte a Ungariei se ilustră prin faptul, că proprietarii, funcționarii și comercianții de prin comunele amintitului comitat, cari sunt răsfrătite, nu umblă, decât înarmați cu revolvere și cei mai mulți dintre ei fug la Nyiregyhaza și Budapesta. Socialistii, se dice, fac adevărate conjurațiuni, punend pe ômeni să jure, că vor rămâne credincioși până la mörte unii altora și, ca socialisti, se vor întrepune unul pentru toți și toți pentru unul.

Este o adevărată batjocură, ce o aruncă în fața țerei ômenii guvernului, când născocesc „revoluții valahe” și pun la cale conspirațiuni pe hărțiă, ca să sparie lumea. Și acesta în nisce momente, cari ne descoper o miseriă și o anarhiă atât de mare tocmai în comitatele, ce se laudă a fi mai unguresci!

Au vrut răsfrătire cei din Pesta? Ei bine, o au acum în amintiele comitate, cari sufer de miseriă și stau sub influința conducătorilor socialisti. Li-se dă dăr ocazia să facă pace și liniște cu gendarmii și cu soldații ministrului de război delatului Banffy și la alegerile trecute de deputați. Se și folosesc de ocaziune; se întemplă însă, că poporul amărit și fanatisat de socialisti se împotrivesce, nu vră să primescă miliția, ce se trimite în comunele lor și așa nu rămâne alta, decât să se facă încuartairea soldaților cu baioneta.

În astfel de împrejurări, a fost o mare lovitură, ce s'a dat imbuibaților din tabăra mamelucilor lui Banffy în ședința de ei la dietei unguresci de cătră unul dintre ai lor, deputatul Rohonczy. Acesta — jidărit și amărit de atacurile îndreptate asupra-i de cătră colegii săi din diete pentru vorbirile, ce le-a ținut în contra atitudinii guvernului în cestiunea socialistă — s'a ridicat de odată și după ce a afirmat, că în Sabolciu

nici trei regimente nu vor fi de ajuns ca să facă ordine, și se cu voce tare: „Acesta încă nu este mijlocul potrivit pentru lecuire. Eu vë pot spune mijlocul, pentru-că pot lua răspunderea. Eu am primit cinci mii de florini pentru scopuri electorale, unii au primit mai mult, alții mai puțin. Nu dela Banffy i-am primit, nu din buzunarul lui, ci din al acelora, cari i-au dat banii aceștia pentru titluri. Partida liberală guvernamentală a cheltuit trei milioane de florini pentru acest scop. Onorată partidă liberală! Eu o spun! Facă-și fiă-care datoria și să dea țerei îndărăt banii primiți!”

Are dreptate Rohonczy. E trist lucru, când se fac astfel de constatări în diete față cu mult răsfrătii și îngâmfații legislatori, de cari vorbese numitul deputat. În nisce momente, când miseria e așa de mare, când chiar fômetea a isbucnit în țără, când totă viața constituțională este o farsă, o zăpăcălă, când desfrăul puterii calcă și drept și libertate, și lege și constituția: e fôrte clar, firesc și logic ceea ce susține Rohonczy, că deputații din tabăra mamelucăscă nu mai pot să țină la ei banii primiți dela guvern, ci sunt datorî să-i dea îndărăt poporului, de la care au fost luați.

Acastă apostrofă a lui Rohonczy a fost o adevărată executare a partidei lui Banffy. De aceea a și cădut ca o bombă de-asupra capetelor aderenților lui. Consternați și înmărmuriți și-au audî aceștia din gura lui Rohonczy sentința, care le dice: Sunteți aleși cu bani; numai celor trei milioane florini aveți să mulțămiți, că se deți pe aceste bănci. Faceți-vă deci datoria și poporului celui amărit și suferitor de fôrme dați-i îndărăt ceea ce este al lui și cu nedreț i-s'a luat pentru a vë pune pe voi stăpâni pe țără!

Probabil, că Banffy cu ai săi se vor lăpăda de Rohonczy, vor dice, că aiurază, dăr istoria va sci să înregistreze cum se cuvîne sincera mărturisire, ce a făcut o numitul deputat.

Corôna și proiectul de lege despre maghiarisarea numelor de localități. „Budapesti Hirlap” dela 13 Februarie scrie următoarele: „Adî s'a vorbit fôrte mult în clubul liberal, că ôre ce l'ar fi putut îndemna pe baron Banffy se mergică la Viena, și să nu aștepte sosirea monarhului la Budapesta.... Unii vëd în acesta o afacere fôrte gravă și serioasă. Causă la această călătorie a dat acea împrejurare surprindătoare, că proiectul de lege despre numele comunelor și altor localități, care a fost înaintat spre sancționare de odată cu proiectul despre provisoriu și acel al muncitorilor de câmp, n'a primit încă sancțiunea regelui, pe când celelalte două proiecte au fost sancționate deja. Întârzierea acesta dovedesce, că sancționarea proiectului despre numele localităților întâmpină greutăți, și br. Banffy s'ar fi dus la Viena, ca să le delature. Sunt și de aceia, cari și petrecerea ministrului de honveți br. Fejérvary în Viena, o pun în legătură cu această afacere, br. Fejérvary fiind în lucruri delicate și în momente critice întrepusul guvernului înaintea Corônei.... Întârzierea sancționării acestui proiect ar însemna începutul unei situațiuni grele pentru cabinetul-Banffy”.

Candidatura principelui George. Din Petersburg se telegrafază, că ministrul rusesc de externe, contele Murawiev, a conferit timp îndelungat cu ambasadorul german, prințul Radolin, căruia i-a declarat, că, în interesul susținerii păcii, Țarul dorcesce ca principele George al Greciei să fiă ales guvernator în Creta. Rusia — dice Murawiev — și-a pus serios în gând, ca această candidatură s'o realizeze. Ambasadorul german a răspuns, că va face cunoscută domnitorului său dorința Țarului.

Cehii și corôna St. Venceslau.

Comisiunea pentru adresa de răspuns la mesagiul de tron cu care s'a deschis dietea boemă, a început la 12 l. c. desbaterea asupra proiectului de răspuns redactat de raportorul Dr. Kramarz.

Proiectul lui Kramarz accentuează la început, că raportările politice din Austria s'au îndăsprit în mod îngrijitor. Arată păgubirea forțelor economice ale țării în urma inimicițiilor dintre cele două elemente (Cehii și Germanii) și dă expresie convingerii, că acesta este a-se atribui centralismului. Centralismul exagerat a făcut, ca mașinăria constituțională a statului să nu-și mai pôtă împlini problema, ce o impune dezvoltarea modernă a economiei, nu mai e capabilă a individualisa și a-se acomoda raporturilor proprii ale regatelor și țărilor. Acesta împiedecă viața și dezvoltarea culturală a popoarelor.

Dieta provincială — continuă proiectul de adresă — își ține de datoriă a declara, că ține cu credință neînfrântă la dreptul legislativ autonom și administrativ al regatului boem, însă nu renunță la dreptul de a trimite reprezentanți în parlamentul central. Accentuează mai departe lărgirea cercului de influență al dietei provinciale, deplina egala îndreptățire a celor două popore din Boemia și necesitatea, ca fiă-care locuitor al regatului boem să se folosescă înaintea autorităților de limba lui maternă.

În fine dă expresie speranței, că pentru regatul boem se va reintoroc epoca strălucită de odinioară, că se va restabili erăși pacea și liniștea între cele două națiuni și accentuează dorința fierbinte, de-a străluci erăși Corôna St. Venceslau pe capul Majestății Sale.

Comisiunea a primit unanim proiectul de răspuns la mesagiul.

Socialismul în Ungaria.

Mișcarea socialistă în Sabolciu și în alte ținuturi ale Ungariei ia proporțiuni îngrijitoare. Ea nu se mai pôtă împiedeca fără gendarmii, miliția și statariu, mai ales în părțile unde este amenințată chiar și siguranța proprietății.

Fisolgăbirăul cercului Kis-Varda a declarat unui diarist dela „Pesti Naplo”, că socialistii se pregătesc serios pentru o acțiune violentă.

Mai ales în popor mișcarea acesta, care înainte cu câte-va luni poporului nu-i era cunoscută, a produs o adevărată revoluție a

spiritelor, și celeritatea cu care s'a lătit ea în păturile inferioare ale populațiunii, a surprins în mod deprimător clasa proprietarilor mai mari și a funcționarilor din fruntea administrației.

Spaima, ce a intrat în cei contra căroră e îndreptată mișcarea, se măresce prin faptul, că socialistii nu se dau îndărăt nici dinaintea glonțului, nici dinaintea baionetei. „Dacă trebuie, să ucidem, dacă e lipsă, să murim!” — etă lozinca de care e condusă adî în Ungaria mișcarea socialistă.

Raporturile oficiose ale capilor administrației din Zahony, Tuzser, Mandoc și Döghe spun, că socialistii țin nôptea adunări secrete în care fac planuri, cum să începă mai cu succes o mișcare generală.

De-oamdată socialistii recurg la amenințări. Pe pörta unui judecător din Döghe au bătut cu cuie o scrisore de următorul cuprins: „Păzesc-ți capul, tu jude nemernic! Pentru fiă-care va răsări o dulce primăveră, numai asupra ta se va înora cerul, dacă ascuți de alții, er nu de mintea ta”.

Un socialist din Döghe a dus de vëndare păpușoiu la oraș, și întorcându-se acasă s'a lădat cătră sătenii astfel: „Am dus păpușoiu de vëndare la Varda. Pe bani mi-am cumpărat un revolver, căci de acesta am mai mare nevoie acum, decât de mălaiu”.

Trei socialisti cu numele Rogány, Végso și Barocsi au fost arestați în Karasz pe motiv, că au agitat poporul, umblând din casă în casă, și dela castel la castel, ca să jure servitorimea pe învătăturile și programul socialist. Gendarmii i-au dus legați în lanțuri, la Nyiregyhaza; aici ei și-au mărturisit fără încunjur fapta.

Caracteristic e, că femeile sunt cele mai zelose și neînfricate propovăditore ale socialismului. Un proprietar ungar mergea în trăsura închisă printr'un sat. O femeie, vëdend trăsura strigă visitiului: „O să mă duci tu în curënd și pe mine. Nu peste mult eu voiă sedé în acea trăsura”.

Etă formula de jurământ a socialistilor:

Noi socialistii independenți jurăm pe Dumneșul cel viu, că vom rămâne credincioși unii altora până la mörte. Toți pentru unul, și unul pentru toți. Stimăm pe regele nostru, celor mai mari ne supunem. Așa să ne ajute Dumneșul!”

Din Nyiregyhaza se telegrafază, că gendarmeria a arestat în Karasz pe corifeii socialistilor: Schaujert, Wany, Sebök, Lescu, Medve, Kaczurjak și Vas.

În Kis-Varda, unde s'a constatat cea mai mare agitațiune, s'a interdis vëndarea de arme și material esplosibil. Din Clușiu au fost conșignați 40 de gendarmii la ordinul ministrului de interne. În Kis-Varda au mai sosit trei companii de infanterie. Gendarmii și miliția numai cu forța brachială pot fi încuartați.

Intr'o mulțime de comune, servitorii și dilerii au abdis serviciul și munca proprietarilor. Fișpanul comitatului Sabolciu a cerut nouă forțe militare.

Mișcarea socialistă începe a se arăta și în comitatele Bichis și Borșod.

Cestiunea socialismului preocupă viu cercurile politice unguresci. Asupra ei se discută nu numai în parlamentul din Budapesta, ci și în comisiunile administrative ale comitatelor. Și e curios, că bôla socia-

lismului agrar se atribuie din unele părți chiar pressei maghiare, imputându-i-se, că ea aruncă scânteia agitațiunii în popor prin agitațiunea ei neconștiințioasă.

Așa de pildă, comisiunea administrativă a comitatului Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, a ținut sub președinția fișpanului Beniczky o ședință, în care procurorul Dr. Gegusz a făcut raport, despre mișcarea socialistilor agrari din acel comitat. Din incidentul acesta br. Pronay Dezső a ținut un lung discurs în care și-a desfășurat părerea asupra acestei cestiuni. El a învinuit direct presa maghiară, care, dice, poartă în popor scânteia agitațiunii; din cauza acesteia urgitează revizuirea legii de presă. Presa este un mare factor, însă în Ungaria a încetat de-a fi acel factor, care a fost pe timpul redeșteptării Ungurilor. Ați, în fața primejdurilor ce-i amenință pe Maghiari prin socialism, nu mai merge, ca presa să se bucure de privilegiu. Abusul cu presa liberă, trebuie împiedecat. Cere d-er revizuirea legii de presă.

În sensul acesta comisiunea a luat deciziune, să facă pași la guvern pentru revizuirea acestei legi.

Cestiunea socialismului a fost viu discutată și în parlament cu ocazia desbaterii bugetului pentru agricultură. În ședința dela 12 l. c. ministrul Darányi a pronunțat un lung discurs în care a spus, că această bătălie nu se poate lăsa așa ușor, nici nu se poate delăta cu mijloace paliative. Va trebui d-er să se ia un șir de măsuri serioase și severe, ca mișcarea socialistă să fiă suprimată în germene. El promise, că guvernul va susține ordinea și liniștea cu toate mijloacele, ce i-le dă puterea.

În ședința dela 13 l. c. luând cuvântul tot la această cestiune deputatul Rohonczy Gedeon, ținut un remarcabil discurs, pe care-l schițăm în următoarele:

Socialismul agrar — dice Rohonczy — s'a organizat în întregul țării pentru a se revolta într-o zi. E fapt, că țărănul ungar, care a suferit multă miserie, ați se agită și fierbe — er acesta este a-se mulțami pressei. Țărănul nu înțelege, că de ce este iertat a-se răspândi scrierile atârțătoare. El crede, că așa vré regele, ca el să se răscole asupra domnilor. Pe lângă liberalismul legii de presă de ați, adevărații atârțători și agitatori pot să scape de rigorea legii, căci în locul lor pun pe alții pentru plată. Socialismul-agrar nu-l poate cunoște decât acela, care a trăit în mijlocul poporului. Jos în provincie, muncitorul de câmp sparge pământul cu fierul plugului, taie cu cósă séménaturile, cu furca ridică snopul, cu sapa stîrpește buruiana. D-er decât țărănul este sumuțat, el simte în mâna lui mijlocul, emblema morții, adevă cósă, cu care taie pe semenii săi. Țărănul a fost copil până acum, n'a vădut. Ați însă Maghiarul e călbejit. Ne amenință un pericol atât de mare, încât d-l ministru nici că-și poate închipui. N'are guvernul atârț soldați căți i-ar trebui pentru a frânge gâtul unei astfel de mișcări, decât odată ea va începe să se traducă în fapte. N'are decât să se pună în fruntea mișcării un om lipsit de patriotism, și atunci cósă, emblema morții, va face minuni. Suntem atât de puțin, încât nici unul nu e de prisos! a spus Szechenyi, vădend aparițiunile naționaliste. Acum aici e socialismul-agrar. Priviți la Ardeal! D-er nu vom sufoca mișcarea, ce și-a scos capul în Sobolciu, și decât se va porni în Ardeal și în ținuturile Carpaților mișcarea naționalistă, atunci acolo va fi ghilina națiunii.

Abusurile electorale dela Varna.

În cercul Varna, din comitatul Trenčin, s'a făcut Vinerea trecută pentru a treia oară alegere de deputat. În toate trei rândurile lupta a decurs între partida guvernamentală, care a voit cu ori-ce preț să ducă la izbândă alegerea unui candidat din sinul său, și între „partida populară“ catolică, care în acel cerc se bucură de încrederea alegătorilor și are pe partea sa majoritatea necontestabilă a acestora. Lupta a fost înverșunată în toate trei rândurile și a dat ansă la violente protestări, procese

și polemice prin diare, cari dela alegerile dietale generale se continuă neîntrerupt și se vor continua încă cine scie până când, căci în adevăr volnicia, ilegalitatea și abusul de putere al celor din tabăra guvernului s'a manifestat la Varna într'un mod așa d-icend proverbial.

La alegerea dintâi alegătorii se grupaseră pe lângă candidatul „partidei populare“, așa că era mai mult decât sigur, că el va reeși cu mare majoritate de voturi. Vădend cei din tabăra guvernului cum stau lucrurile, în momentul din urmă amănara alegerea pe cuvânt, că ar fi amenințată ordinea și liniștea publică prin atitudinea „ostilă“ a alegătorilor din „partida populară“.

La alegerea de-a doua alegătorii „partidei populare“ au fost cu sabia și baioneta împiedecați de-a se apropia de urnă, și astfel a isbitut candidatul guvernamental, care a și intrat în dietă. Reprezentanții „partidei populare“ au trebuit să lupte mult, până când au reușit să forțeze pe cei dela guvern, ca să pornescă o cercetare în cauza acestei alegeri. În decursul cercetării n'a mai fost cu putință de-a face, să nu ese la ivelă abuzurile și ilegalitățile cele mai mari, er deputatul guvernamental, ales pe această cale, s'a grăbit să-și depună mandatul, căci prevăduse, că alegerea va trebui să fie anulată. E de remarcă, că celor ce au pretins anularea alegerii ilegale li-s'a cerut o anticipație de 1000 fl., cari au fost consumați cu investigația. Va să d-ică în loc de-a li-se da satisfacție pentru încălcarea dreptului lor cetățenesc, li-s'au făcut cheltueli de-o mie de flor., vrënd prin acesta să taie gustul celor ce ar cuteza să c-eră satisfacție față cu omnipotenții din c-eta mamelucilor guvernamentali!

Destul că în urma celor premerse, a trebuit să se facă Vineria trecută a treia alegere. Nici de astă-dată candidatul „partidei populare“ n'a putut isbuti. Mai întâi pentru-că din listele electorale au fost eschisți 600 de alegători aderenți ai „partidei populare“, al doilea pentru-că asupra alegătorilor rămași s'au făcut cele mai mari presiuni, mituirii și terorism; al treilea, pentru-că alegătorii au fost ținuti afară în frig dela 8 ore dimineața până în a doua zi la 7 ore dimineața, va să d-ică timp de 23 de ore, numai și numai ca astfel alegătorii să se împrașcie și să nu mai ajungă la urnă. Deorece însă toate aceste mijloace n'au putut asigura învingerea candidatului guvernamental, s'a recurs la ultimul mijloc, confiscând simplamente dreptul de alegere la peste 40 de alegători.

Organul „partidei populare“, „Alkotmány“, din care luăm aceste date, dice, că prin cele petrecute la Varna i se dă poporului o nouă dovadă, că „nici nu domnesce dreptul, ci un despotism, care nu se practică nici la s-ebatici. Legea e numai o s-ărénță ticălosă, care nici nu pretinde, d-er nici nu e vrednică să fiă respectată“.

Din camera română.

Răspunsul la interpelarea I. Grădișteanu.

În ședința de Joi 29 Ianuarie st. v. d-l deputat I. Grădișteanu, fiind-că era de față și ministrul-președinte Sturdza, ceru cuvânt pentru a-și desvolta interpelarea. Președintele îi dă cuvântul. Se nase un sgomot, deorece o parte din deputați pretind, că s'ar fi călcat regulamentul, dându-se acum cuvânt d-lui Grădișteanu. Abia numai după câte-va minute se face erăș și liniște.

D-l Ionel Grădișteanu își desvoltă apoi interpelarea.

Declară, că nu va repeta ceea ce a spus deja în discursul la Mesagi. Față însă cu tăcerea băncii ministeriale, d-sa vré să scie, decât acest guvern mai poate sta la cârma țării, atunci, când în Ungaria, Români sunt atât de persecutați. D-sa dă cetire interpelării sale și-și rezervă dreptul de-a răspunde ministrului afacerilor străine.

Ministru-președinte D. Sturdza spune, că d. Grădișteanu s'a mărginit a ceti tex-

tul interpelării sale. Ori-ce a-și răspunde, spune primul-ministru, d. Grădișteanu nu va fi mulțamit. Era un timp însă când d-sa era de partea noastră, în toate cestiunile. E natural d-er, ca astăzi d-sa să nu ne mai aprobe. Declară, că va răspunde d-lui Grădișteanu, pur și simplu, fără nici un comentariu.

D-er guvernul e posibil? Cât timp va avé încrederea M. Sale Regelui și a Camerelor, guvernul va fi posibil. E inadmisibil, ca pe o cestiă ridicată în Cameră, guvernul să se retragă.

De ce nu s'a făcut „samsar cinstit?“ Pentru - că d. Grădișteanu, venind să se așeze în preșja sa, l'a împiedecat.

În privința celor scrise de diarele străine, d. Sturdza dice, că nu p-ote fi făcut răspundător. Nici-odată nu a dat atențiune celor ce se scriu în diare, și nici și-a făcut convingerea din scriselile lor.

De ce n'a însoțit pe M. Sa Regele la Budapesta? Am mai avut ocazia, se răspund la această întrebare. Nu putea absenta din țară, în lipsa Suveranului.

De altmintrelea, ar fi mers la Budapesta, pentru-că acolo unde e șeful Statului, sfenicul nu p-ote lipsi. Ar fi fost fericit să participe la primirea strălucită din capitala Ungariei.

Voc. Închiderea discuției.

D. I. Grădișteanu vorbește contra. Dice, că răspunsul d-lui Sturdza, nu e un răspuns serios. În cas când discuția se va închide, d-sa va fi nevoit să facă o nouă interpelare.

Discuția se închide.

Interpelarea d-lui Take Ionescu.

În aceeași ședință cât-va timp după închiderea discuției asupra răspunsului ministrului-președinte la interpelarea d-lui I. Grădișteanu, se anunță următoarea interpelare:

D-l Take Ionescu: Am onore să interpelez pe d. ministru de externe asupra următoarelor puncte:

1) Cari sunt împrejurările, neted și lămurit arătate, cari l'au împiedecat pe d-sa de-a se face samsar cinstit între Români din Ungaria și guvernul unguresc?

2) Cum și în ce fel d. Ioan Grădișteanu a stat în preșja d-sale și l'a împiedecat astfel în succesul operei acesteia de samsar cinstit?

3) Când și în ce mod a început d-sa încercările sale de-a se face samsar cinstit; cari au fost demersurile făcute și când, și în ce mod aceste demersuri ale d-sale au fost zădărnice de d. Grădișteanu?

4) Er decât nu a făcut d-sa nici un demers spre a se face samsar cinstit, cum de l'a împiedecat d. Grădișteanu?

5) Er decât a făcut ceva demersuri, în ce au constat acele demersuri?

6) D-er în acest moment mai continuă, seu are să mai continue încercări de-a se face samsar cinstit între Români din Ungaria și guvernul unguresc?

7) D-er în fața nesuccesului său de a se face samsar cinstit, mai crede, că p-ote deține guvernul țării?

SCIRILE ȚILEI.

— (3) 15 Februarie

Conferență despre baron Urs. Aflăm, că d-l colonel Rieger, comandantul regimentului 50 de infanterie, cunoscut ca istoriograf militar a ținut nu de mult în casa ofițerilor din loc o prea interesantă prelegere, care a avut ca obiect viața și faptele colonelului baron Urs de Marginea. Conferențiarul a adus mari laude virtuților și hărniciei militare a neuitatului nostru colonel și a asemănat fapta sa de arme din războiul dela 1859, pentru care a fost primit ordinul „Mariei Teresiei“, precum și apărarea insulei Lissa în războiul din 1866, cu cele mai vitejesci izbânde ale beliducilor celor mai renumiți. Ne-ar cauza o deosebită bucurie să putem fi puși în poziția de a reda în traducere această importantă conferență, de mare interes pentru istoria noastră contimporană.

Despre serbarea Țilei de Trei Sfinți în Blașiu, am primit din Blașiu trei raporte, tratând despre festivitățile arangeate acolo cu acea ocaziune. Unul dintre raportorii noștri, care se subscie „Sincer“, ne spune, că cel mai mare succes l'a avut Orchestra și Corul studenților, conduși de d-l profesor de musică și cântări Iacob Mureșianu. Orchestra a executat în mod adevărat artistic piesele musicale din program. Corul acompaniat de Orchestra în „Finale“ din opera „Hugenoții“, a fost cel mai perfect punct. Regretăm, că din lipsa de spațiu, nu putem publica în întregul lor raportele corespondenților noștri.

† Conte Gustav Kalnoky, fost ministru de externe austro-ungar, a răposat alaltăieri în castelul său Trodlitz de lângă Brünn. Gustav Kalnoky s'a născut în Decembrie 1832 în Letwitz (Moravia). Cariera diplomatică și-a început-o în München la 1854 de unde la 1859 s'a dus la Berlin, apoi la Londra, ca secretar de ambasadă. În 1871 a devenit consul la Roma, de aici s'a dus la 1874 în în Copenhaga. La 1880 a mers la Petersburg ca ambasador, de unde în scurt timp s'a reintors fiind numit ministru comun de externe. În calitatea aceasta a funcționat până la 1895, când s'a retras în urma cunoscutului conflict Agliardi. Contele Kalnoky n'a fost căsătorit.

Damele din Viena și Zola. Vre-o 500 de fete și neveste jidane din Viena au trimis o telegramă de felicitare lui Zola în numele femeilor din Viena. Față cu acest cutezat pas al Jidancelor, Reuniunea femeilor catolice din Viena a convocat o adunare pe ziua de 17 Febr., în care de o parte vor lua poziția în contra lui Zola, de alta vor protesta în contra Jidancelor, cari au trimis lui Zola telegrama de felicitare în numele femeilor vieneses.

Cas de m-orte. Dr. Aurel Suciu, avocat în Arad, unul dintre condamnații în procesul Memorandului, a răposat er dimineața în Arad. Adresăm familiei sale condolențele noastre!

Adunări de alegători în Bucovina. D-l deputat Dr. G. Popovici, care se află actualmente în Câmpulung, la dorința țăranelor români va visita, după cum aflăm din „Patria“, mai multe sate din districtul Câmpulungului, ținând adunări de alegători și adresând vorbiri poporului.

Universitarii români din Clușiu invita la serata literară-musicală împreună cu dans, ce se va arangia în 14 (26) Febr. 1898, în sala hotelului „Central“. Începutul precis la 8 ore s-eră.

Prețul de intrare: după plac. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea tinerilor universitari lipsiți de mijloace.

Programul se va publica mai târziu prin diare și se va distribui s-eră la cassă. — Com. aranșator.

† Al. Flechtenmacher, bătrânul și prea bine cunoscutul compositor musical, a răposat Marția trecută la București, în cea mai lipsită stare materială. Flechtenmacher a fost după timpuri adevărat cântăreț al muzicii noastre naționale. Cele mai frumoase poesii ale barților noștri naționali se cântă ați în toate ținuturile locuite de Români pe melodiile simple, d-er dragălașe compuse de el. Așa de pildă „Hora unirii“, „Nunta țărănescă“, „Baba Hârca“, „Urita Satului“, „Cocóna Chirița“ etc. Mai în urmă a lucrat la o operă națională „Fata dela Cozia“, însă bóla și s-erăcia nu l'au lăsat s-o s-fir-sescă. Flechtenmacher s'a născut la Iași și a fost primul director al Conservatorului român, la a cărui fundare a luat parte activă.

D-ra Bărescu a jucat Duminecă s-eră rolul Clarei în „Maria Magdalena“ lui Hebel, er Lună s-eră pe Sappho în drama cu același nume a lui Grillparzer. Nu mai trebuie să spunem, că succesul a fost strălucit și vrednic de renumele distinsei tragediane. Teatrul a fost ticsit de lume și publicul n'a fost nici-decum sgărcit cu aplauzele. Astăzi d-ra Bărescu va debuta în „Sohn der Wildniss“.

Stipendii pentru tineri meseriași. Camera comercială și de industrie din Brașov a hotărât a da două stipendii de câte 300 fl. tinerilor meseriași, cari doresc a se perfecționa în meseria lor în străinătate. La aceste stipendii pot reflecta tinerii născuți, sau cari locuiesc în comitatele: Brașov, Târnava-mare, Sibiu și Făgăraș. În petițiune, care trebuie provădită cu timbru de 50 cr., este a se arăta numele, locuința, relațiunile familiare, meseria alăsată, unde doresce să se perfecționeze. Mai departe au a arăta cunoștința limbilor, apoi atestat de botez, atestat despre ocupațiunea de până acum și despre studiile făcute și în fine atestat de moralitate.

Lucrările pentru regularea Porților de fier s'au continuat neîntrerupt în decursul întregii ierni, așa că aci nu mai restază, decât unele lucrări de nivelare și de curățire, după care marea operă a regulării Porților de fier va fi deplin gata.

Cununiă. D-l Petru Macaveiu, proprietar de mine și funcționar de bancă în Abrud, și d-ra Cornelia Pop, fiica d-lui Nicolau Pop, proprietar în Tohanul vechi, se vor cununa Sâmbătă în 14 (24) Febr. c. în biserica română gr. or. din Zărnești. — Sincerile noastre urări de fericire tinerei părechii!

Diracțiunea postală din Clușiu face cunoscut, că oficiul postal din comuna Vulcan, s'a scos din circulația cercului postal al Cohalmului, și s'a împărțit la acela al Cristianului.

Revoluția în Guatemala. Sunt câte-va zile de când a expirat alianța statelor din America centrală, care numai anul trecut a fost legat la oaltă republicele Guatemala, Honduras, San-Salvador, Nicaragua și Costarica. În cele din urmă două state republicane a izbucnit revoluția. Honduras a fost luată de milionarii americani de Nord, ér în Guatemala adversarii președintelui Reyna-Barrios și-au luat refugiul la omor, ca să se libereze de el. Reyna a fost ridicat la demnitatea de președinte în 1892 cu ajutorul partidei militare. El a fost ales președinte pe 6 ani, astfel puterea lui de a guverna ar fi expirat în Martie 1898. Împotriva-i s'a ridicat partida clericală și el vădând pericolul, s'a proclamat dictator. În urma acésta a izbucnit revoluția în Guatemala, în fruntea mișcării punându-se chiar un nepot al lui Reyna. Președintele a căzut jertfă acestei revoluții; fiind ucis tâlhăresce. Anarchia e completă. Generelul Monoquin a încercat se pună în locul lui Reyna pe Morales, din care cauză generalul a fost ucis dimpreună cu aderenții săi.

Efectul vindecător, ce-l produce recunoscuta Apă amară „Franz Josef“ al catar de mațe și dispoziția de a se îngrășa, este incomparabil. La cumpărare se se ceră anumit apa amară „Franz Josef“, ca să nu se schimbe cu alta mai puțin folositore.

O desmințire.

Cetitorii noștri cunosc fama tendințioasă de senzații, ce a fost născocit'o di-lele trecute „Pesti Hirlop“ în contra Românilor, susținând că d-l Urechia a trimis aci 5 studenți, ca să se revoleționeze. D-l V. A. Urechia a adresat o scrisoare lui „P. Hirlop“, în care desminte, că d-sa ar fi trimis vre-odată vr'un student în Ungaria, ca să fometeze acolo o revoluțiune. „Om de ordine și de guvern“ — dice d-nul Urechia — „n'a putut intra în capul meu o astfel de stupiditate“. După ce arată apoi, că d-sa n'a fost și nu e călăuzit de sentimente ostile națiunei ungueresce, d-l Urechia continuă așa:

„Cui prodest acésta calumnia? Urechia se angajază să se inscrie ca membru al „Culturgilet“-ului d-vostre, decât într'un mod onest și cu documente autentice, vor pute proba corespondentul și guvernul d-vostre, că a trimis măcar un singur student cu scopul stupid de a revoluționa Ungaria! Siliți-vă, d-le Redactor, de a pune mai multă apă în vinul corespondenților d-vostre din Transilvania...“

Cu totă atențiunea neașteptată, ce a dat'o d-l V. A. Urechia lui „Pesti Hirlop“ prin scrisoarea amintită, destul de lungă, acest diar nu încetază de a se produce cu alte nouă scornituri în legătură cu menționata faimă, ér șovinistul opozițional „Magyarország“ îl secundază bărbătesce. Acesta vorbea mai eri alaltăeri de existențele dubie, ce le-ar plăti Liga, ca să umble din sat în sat, ducând simburile urei între Românii din Ardeal și Tera unguerescă și de călătoriile ce le-ar face în fiă-care lună prin Ungaria un astfel de agent, care ar fi Aurel Popovici, cel ce s'a refugiat la București etc. și căruia i-se atribue speciala misiune de a aduce bani dela Ligă și astfel de scrisori, cari nu pot fi expediate cu posta.

Așa se țese mai departe firul minciunilor reuțăcioase și al faimelor ridicule, neluând nici cât de puțin în seamă desmințirea și asigurările făcute de d-l Urechia.

Petrecerea femeilor române din Lipova.

Lipova, 10 Februarie.

Condeiu iscusit ar trebui, ca să pótă reda în expresii potrivite impresiile, ce am dus fiă-care dintre aceia, cari am participat la petrecerea femeilor române din Lipova, arangeată în ziua Sf. Ioan. Pot să descriu, cum sala a fost împodobită cu verdéță, cum toaletele au fost cu gust alese, ori animația la culme, dér reveria îmbătătoare, senzațiile dulci și tóte misterele șoptite sub candelabre, cine le-ar puté reda în fermecătoreea lor originalitate?

Încă dela órele 8 a început a se aduna publicul, și s'a adunat mereu, până când sala, destul de spațioasă dela „Archiducele Iosif“, s'a arătat prea mică pentru a cuprinde în sine în adevăr tot ce Lipova are frumos și distins.

Nu mult după aceea dómna Hamsea începe dansul, și la accentele muzicii vedem înșirată o cétă mândră, legându-se într'o cadență dulce și ușoră.

În animație tot mai potențată se urmau dansurile unul după altul, și în vârtejul îmbătător, când ochii se priviau și părechile se învêrtiau par' că n'ar atinge pământul — înțelegeai viața cu tóte farmecele ei.

Au trecut deja 12 óre din nópte, când a început pauza. Acest interval, care sémăna mult unui armistițiu acordat pentru luarea de nouă puteri, a fost folosit de vrednicul cor al teologilor din Arad, care a delectat societatea cu neîntrecutele noastre cântece naționale. Cântecele lor, noi le-am simțit, străinii le-au admirat și toți la oaltă am adus laude bine instruitului cor, în special conducătorului Lugojan și neîntrecutului Gherga.

Se mai vorbesc și de toaste? Au fost și toaste, era dór petrecere românescă. S'au adus laude binemeritate femeilor române, cari au sciut, combinând dulcele cu folositorul, a procura societății românesce din Lipova și jur o séră neuitată, ștergând în același timp o lacrimă de pe fețele multor copii séraci.

Când răsunase ultimul cuvânt al celui din urmă orator, armistițitul expirase deja. Avantgarda tinerilor era în focul luptei, care a durat neîntreruptă până în dorile dimineții.

Acum, desigur aștepti, iubite cetitor, să-ți fac o revistă a participanților, să-ți spun, care a fost mai frumoasă, mai încântătoare. Decă cu frică de a nu fi scăpat pe cineva îți voi da mai jos o listă, e sigur că la întrebarea a doua nu îți voi răspunde nici-odată. Om neurastenic din fire, și-ași spune, că mai frumoasă a fost aceea, care mi-a plăcut mai mult mie, indiscreția acésta ar fi însă cam periculoasă.

Indestulesce-te dér cu următoreea listă: D-nele: Elena Hamsea (Lipova), Marióra Puticiu (Timișóra), Baroty, Masznyk, Gizele Popescu, Serb (Lipova); Laura Iorgoviciu (Cuvești), Popescu (Birchiș), Marióra Suciu (Cuvești), Stanciu (Lipova); Cornelia Cingudean (Capolnaș), Grünzweig, Tisch (Lipova); Puticiu (Cuvin), Cosma, Ecaterina Crișan (Capruța); Anastasia Puticiu, Hodagiu, Vuia, véd. Fizeșan (Lipova), Popescu (Cavasint), Lucaciu (Lipova), Tomiu, Popa (Chelmac); Pașca, Riglay (Lipova), Santo (Radna); Suciu (Labașint); Várady, Brădean, Nedelcu, Roșu (Lipova); Neagu (Ușuseu), Schwarz, Brânda, Miloș și Moisevicu (Lipova).

D-sórele: Marióra Zigre și Lucreția Zigre (Oradea-mare), Aurelia Serb (Lipova), Cornelia Cosma (Capruța), Iulia Hodagiu, Ecaterina Vuia, Agnes Stanciu, Jolan Grünzweig (Lipova); Florescu (Belint), Brânda, Nereanț, Tiscu (Lipova); Popescu (Zabalcz), Santo (Radna), Popescu (Covasint); Riglay, Nedelcu, Semarz, Cadariu (Lipova); Popa (Chelmac), Várady și Miloș (Lipova).

Petrecerea femeilor române din Lipova își are de mult reputația sa, și damele române, în special d-na Hamsea, căreia în cele din urmă i revine întreg meritul petrecerei, pot fi mândre de succesul serei Sf. Ioan.

— sb. —

Starea sanitară și mișcarea populațiunii de pe teritoriul Brașovului în anul 1897. După raportul oficial al fisicului orașenesce, d-l Dr. I. Fabritius, cu sfârșitul anului 1896 starea sanitară a populațiunii s'a îmbunătățit și acésta stare îndestulătoare a durat în întreg anul 1897. Casuri de bóle lipicioase s'au ivit puține și nici unul n'a luat caracter epidemic; mortalitatea încă a fost în număr mai mic, ca altă-dată. Anul trecut în asemănare cu anul 1896, în ce privește starea sanitară a populațiunii de pe ținutul orașului Brașov, a fost așa-déră peste tot mai favorabilă.

În anul trecut au murit: de aprinderi de plămâni 56, tuberculoasă 84, difterită 22 de pojar 1, scarlatină 6, catar de intestine 70, tifoidă 4, în patul născerii 1. Va să dice numărul total al morților a fost 679 (355 bărbați, 324 femei). S'au născut morți 43. Între cei morți 48 au fost străini. Decă mortalitatea la an se socotesce după 1000 de locuitori, avem decí cifra morților de 20 la miie; luând afară pe străini, avem cifra de 18-8%.

Mortalitatea socotită după confesiune se presentă astfel: 1) romano-cat. au murit: 158 (79 bărbați 79 femei) 2) evang. lut.: 177 (91 b. 86 f.), 3) elvet. și unit.; 61 (28 b. 33 f.), 4) greco-or. și gr.-cat.: 271 (151 b. 120 f.), 5) israelit 12 (6 b. 6 f.)

Numérul născerilor este 922 (463 b. 459 f.); acéca cu 243 mai mare decât al mortalității. Socotind numărul născerilor după confesiuni, este următorul: 1) romano-cat.: 216 (109 b. 107 f.), 2) evang. lut.: 229 (112 b. 117 f.) 3) elvet. și unit. 99 (54 b. 45 f.) 4) gr.-or. și gr. cat.; 346 (170 b. 176 f.), izraelit; 32 (18 b. 14 f.)

După etate, în anul prim el vieții au murit 160 (91 b. 69 f.), ér în adencă bătrânețe de peste 80 ani: 32 (8 b. 24 f.)

S'au sinucis 14, dintre cari 4 străini.

NECROLOG. Subscriși cu inima frântă de durere aduc la cunoștința tuturor, că prea iubitul lor fiu și frate Emil T. Munteanu, medicinist în anul al IV, la Universitatea din Clușiu, după un morb greu și îndelungat, împărțit cu Sf. Taine, astăzi, în 13 Februar la 5 óre dimineța, în anul al 22 al etății, — și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului.

Rămășițele pămâtesce ale scumpului răpusat se vor așeza spre vecinică odihnă Luni în 14 l. c. la 3 óre d. a. în cimiterul comun.

Blașiă, în 13 Februar 1898.

George Munteanu, director și prof. preparandial cu soția sa Rosa n. Bugner, ca părintz; Semproniu rigorosant în drept., Eugeniu teolog, Elena, ca frați.

— Neconsolații Alexandru A. Macaveiu, Maria A. Macaveiu măr. David, Eugenia A. Macaveiu măr. Dr. St. C. Pop, ca frate și surori, Samuil David, Dr. St. C. Pop, ca cumnați, Zamfira Macaveiu, bu-

nică, Maria Danciu, Terezia, Nicolau, Ioan, Petru, Maria, Alexandru și Elena Macaveiu ca unchi și mătuși, Ionel David și Anița C. Pop, ca [nepot și nepótă, au durerea să vé anunțe trecerea din viață a prea iubitului lor frate, cumnat, nepot și unchiț Ioan A. Macaveiu, student universitar, în etate de 19 ani, după lungi și grele suferințe, împărțit fiind cu sfințele taine ale muribunților.

Dumneșeu să-i odihnescă în pace!

SCRIRI ULTIME.

Paris, 14 Februarie. Duminecă nu s'a ținut pertractare în procesul Zola. Aci s'a continuat procesul. Iritațiunea crește.

Budapesta, 14 Febr. În Czigand, comitatul Zemplin, țeranii s'au ciocuit cu miliția. 8 țeranii au fost răniți, 20 arestați.

DIVERSE.

Originea nunții de argint. Nimeni n'ar crede, că originea nunții de argint este mai vechiă de-o miie de ani. Acum nunta de argint se serbeză aprópe în tóte țerile, dér cu tóte acestea cu originea ei puțin își bat capul. Se dice, că regele Franciei Hugo Capet (prin anii 987) s'a dus odată la moșia unei rude și acolo îi veni curios vădând un servitor bătrân, care servia de 25 de ani și cu care stăpânul său se purta ca și c'un membru al familie. Tot la moșia aceea mai era o femeie, care de-asemena servia de 25 de ani. Regele chiamă părechia de ómeni înainte sa. „D-ta ai mai multe merite“, díse regele îndreptându-se spre servitóre, — „deorece pentru o femeie e mai greu lucrul și supunerea, decât pentru un bărbat. De aceea, drept premiu, moșia acésta, unde ne aflăm acum, de aci înainte este a ta! Și bărbat poți să capeți lângă avere, étă-l stă lângă tine.“ — „Măria ta“, díse bătrânul servitor, „cum ași puté să mă însor acum când pe cap am fire de păr argintiu?“ — „Atunci nunta ta va fi nunta de argint!“ díse regele. Acésta a fost așa-déră prima nunta de argint. Francesii, auctând de marinimositatea regelui, au început și ei, după 25 de ani de viață conjugală, a-și serba nunta de argint. Acest obicei a devenit în urmă modă și s'a lățit tot mai mult.

Pentru ce nu s'a însurat, „tatăl parlamentului engles?“ De curând muri în Anglia un deputat cu numele Villiers în etate de 97 ani, care a fost numit „tatăl parlamentului engles“ și care a rămas necăsătorit tótă viața sa. Foile englese pretind a sci acum cauza pentru care Villiers, nu s'a însurat. Când Villiers, fiind încă tiner și om fără avere, își încep cariera sa parlamentară, se amorisă de o domnișóră foarte frumoasă și bogată, cu numele Mellisch, cu care se și logodi. Când sosi în ziua cununiei, tînăra m'réșă făcú mirelui său următoreea observare: — „Mi-se pare, că numai pentru bani mă iai de soț!“ — „Numai pentru bani?“ răspuse Villiers cu voce tremurândă, simțindu-se adenc ofensat. „Iti voi arăta eu că greșesc; chiar de mi-s'ar rupe inima de dorul t'eu, — mai mult nu mi-i vedé! Adio!“ Villiers atunci se depărta, ér d-sóra Mellisch rise. A doua di însă fata sta singură și plângea în odaia sa, căci abia acum vedea ea, că ceea ce i-a spus mirele său, a fost serios și nu glumă. Rudeniile miresei și-au dat tótă silința să abată pe Villiers dela planul său, dér acesta a rămas neînduplecat. Nici unul din doi, acéca nici Villiers și nici d-sóra Mellisch, nu s'a căsătorit în tótă viața. D-sóra Mellisch, care muri cu puțin înainte lui Villiers, tótă averea sa o testă fostului ei mire. Acesta însă nu se atinse de acei bani, ci la mórtea sa și-a dăruit tótă averea orașului Wolverhampton, al cărui deputat a fost tótă viața.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maler.**

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 10 Februarie n. 1898

Săminte	Calitatea per hect.	Prețul pe 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenească	80	13.35	13.40
Grâu dela Tisa	80	13.30	13.35
Grâu de Pesta	80	13.35	13.40
Grâu de Alba-rașala	80	13.35	13.40
Grâu de Bácska	80	13.35	13.40
Grâu ung. de nord	80	13.35	13.40
Grâu românesc	79	13.35	13.40

Săminte vechi ori nouă	soțul	Calitatea per hect.	Prețul pe 100 chilogr.	
			dela	până
Secară		70-72	8.80	8.85
Orz	nutreț	60-62	6.20	6.50
Orz	de vinars	32.64	6.70	7.40
Orz	de bera	54.66	8.	9.50
Ovės		39.41	6.30	6.65
Cucuruz	bănăț.	75	—	—
Cucuruz	altă soi	75	—	—
Cucuruz	"	75	—	—
Hirișcă	"	75	—	—

Produs/div.	S o i t :	Cursul	
		dela	până
Som. de urit	Luternă ungar.	48	52
"	transilvană	—	—
"	bănățeană	—	—
"	roșie	30	32
"	rafinat după	—	—
Oleu de rap	dela Pesta	55.	55.50
Oleu de in	dela țără	—	—
Uns. de porc	avântat	49	49.50
Slănină	sfumată	55.50	56.50
Său	din Bosnia în buci	14.75	15.25
"	din Serbia în saci	13.75	14.25
Lictar	slavon nou	19.50	20.
"	bănățenească	18.	18.50
Nuci	din Ungaria	—	—
Gogoși	ungurești	—	—
Miere	sârbești	—	—
"	brută	—	—
"	galbină strecurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—
Spirt	brut	—	—
"	Drojdiațe de spirt	—	—

Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2 %	120.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2 %	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	122.10
Boneri rulate ungare 4 %	97.10
Boneri rulate croate-slavone	97.50
Impr. ung. cu premii	117.50
Lesuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.50
Renta de argint austr.	102.35
Renta de hârtie austr.	102.35
Renta de aur austr.	122.55
Lesuri din 1860	143.75
Acții de ale Băncii austro-ungară.	985 —
Acții de ale Băncii ung. de credit.	381.50
Acții de ale Băncii austr. de credit.	363.25
Napoleonori	9.53
Mărci imperiale germane	58 77 1/2
London vista	120.10
Paris vista	47.57 1/2
Renta de corone austr. 4 %	102.85
Note italiene.	45.30

Apa amară purgativă
„Francisc Iosif“
premiată cu 10 medalii de aur și în urmă singură premiată cu marca medalii milenară.

Domnul profesor Dr. Purjesz Zsigmond analizând numita apă dice: **„Apa amară purgativă „Francisc Iosif“ o întrebunțez totdeauna bucuros în casuri corăspundătoare, deoarece efectul ei de obicei se presentă fără n.c.i o apariție secundară neplăcută“.**

Clușiu, August 1897.
Prof. Dr. Purjesz Zsigmond m. p.

Se capătă în tot locul.
8-10.182 Direcțiunea în Budapesta.

Cursul la bursa din Viena.
Din 14 Februarie 1898.
Renta ung. de aur 4 % 121.55
Renta de corone ung. 4 % 99.35

„LIPOVANA“
Institut de credit și economii, societate pe acții în Lipova.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „LIPOVANA“, societate pe acții, se invită la **a IV-a adunare generală ordinară,** care se va ținea în 26 Faur a. c la 10 ore a. m. în localul institutului, opidul Lipova.

Obiecte de pertractare:

1. Raportul direcțiunii pe al IV-lea an de gestiune.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Darea absolutoriului direcțiunii și comitetului de supraveghere (§. 26 din statute).
4. Deciderea asupra întrebunțării profitului curat și fixarea dividendelor pro 1897 (§§. 26 și 46 din statute).
5. Pertractarea eventualelor propuneri (§. 26 lit. g. din statute).
6. Alegerea unui membru în direcțiune.
7. Alegerea comitetului de supraveghere pe un nou period de trei ani (1898—1900), §. 40 din statute.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, în conformitate cu §. 16 din statute se avisază a depune la cassa institutului acțiunile înainte de deschiderea adunării generale.

Lipova, 8 Faur 1898.

Ales. Mocsonyi m. p.
președinte.

Contul Bilanțului.

ACTIV		PASIV	
fl.	cr.	fl.	cr.
Cassa în număr	2687 35	Capital de acții	50000 —
Escompt	248194 51	Fondul de rezervă	7169 82
Credite personale	23565 30	Fondul de pensiune	266 01
Imprumuturi hipotecare	13883 50	Depuneri spre fructificare	169504 09
Credite cambiale cu acopere hipotecară	8409 50	Reescomptate	65802 30
Lombard	4202 —	Diverse conturi creditore	80 —
Efecte publice	719 —	Interese transitoare	1940 76
Conturi-curente	788 —	Profit curat	9509 88
Realități	632 35		
Mobilier	522.40		
amortizat	52.40		
Diverse conturi debitoare	721 35		
	fl. 304272 86		fl. 304272 86

Profit și Perderi.

EȘITE		INTRATE	
fl.	cr.	fl.	cr.
Interese: pentru depuneri spre fruct.	8413.11	Profit transpus din 1896	135 58
pentru reescompt	2909.78	Interese: de escompt	21831.75
" cont-curent	63 95	de credite personale	2674.14
Spese: salarii	2424.89	de impr. hipot.	1468.65
Diverse: chirie, imprimante, registre	2053.53	de cred. camb. cu acop. hipot.	796.10
marce de presentă	323.50	de lombard	688.53
Contribuțiuni	2390 75	de efecte	10.60
Scopuri de binefacere	256 —	Provisiuni	792 44
Amortisare din mobilier	52 40		
Profit curat	9509 88		
	fl. 28397 79		fl. 28397 79

Lipova, 31 Decembre 1897.

V. Hamsea m. p. director executiv.
Sever Bocu m. p. contabil prim.

Direcțiunea:
Iosif Suciu m. p., Dr. G. Popescu m. p., I. Cimponeriu m. p., V. Dehelean m. p., C. Crețiu m. p.

Confrontându-se cu cărțile principale și auxiliare le-am aflat esacte.
Comitetul de supraveghiere:
Teodor Ceantea m. p., Ștefan Bardoșiu m. p., Teodor Cosma m. p., președinte. Alesandru Ciugudean m. p., Terențiu Petroviciu m. p.

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15—20 cm.
Talaj minősége: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

17.130

Renomitele seminte de legumi și flori a le lui MAUTHNER

se capătă în pachete sigilate și provădute cu marca oficială de contravenția „Ursu“ în magazinele mai mari de Coloniale și ferării.

Firma **Edmund Mauthner** din **Budapesta**, Strada Andraszy Nr. 23 garantează numai pentru conținutul acelor pachete cu seminte **pros-pete și veritabile**, care vor fi provădute cu numele **Mauthner** și cu marca „Ursu“, cum se vede din ilustrația alăturată.

Numai pe ómenii tineri

if interesé. **Injecția Orientală** a Dr. BOITON din Paris
ză a scii, că după întrebunțarea de câte-va zile leucesce și cele mai învechite suferințe. **Oleiu Santal și Balsam Copaive** devine de prisos, de órece aceste mijloce strică stomacul și nu vindecă boia.

Prețul unei sticle BOITON Injecția 1 florin.

Deposit general pentru Ungaria:
Apoteca ZOLTAN BELA Budapesta,
V. Grosse-Krenngasse Nr. 23. (Ecke Széchenyi-platz).
Se afla în farmaciile mai mari. *Depou principal:* la farmacia Carl Schuster în Brașov.

Adresa pentru comande cu posta:
Farmacia ZOLTAN Budapesta.

20—60

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu și în tutungeria M. Gross.